

เอกสาร
สรุปผลการใช้ระบบส่งเสริมการเกษตร (Training and Visit System) ในการขับเคลื่อน
โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ใช้ระบบการฝึกอบรมและการเยี่ยมเยียนเกษตรกร (Training and Visit System : T & V System) มาใช้เป็นระบบส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย มาตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ เป็นต้นมา จังหวัดศรีสะเกษได้มีการนำเอาระบบการฝึกอบรมและการเยี่ยมเยียนเกษตรกร (Training and Visit System : T & V System) มาใช้เป็นระบบส่งเสริมการเกษตรของจังหวัด โดยได้ประกาศใช้พร้อมกันเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นต้นมา จากผลการดำเนินงานพบว่า ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในระบบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับพื้นที่ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์ จึงได้มีการนำระบบส่งเสริมการเกษตรมาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และพัฒนาสู่เกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) ต่อไป ในการจัดทำรายงานการนำระบบส่งเสริมการเกษตรมาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งนี้ เนื้อหาประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ ข้อมูลโครงการ ส่วนที่ ๒ การจัดการข้อมูลเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนโครงการ ส่วนที่ ๓ แผนและผลการขับเคลื่อนโครงการตามระบบส่งเสริมการเกษตร และส่วนที่ ๔ ปัญหา/อุปสรรค/และข้อเสนอแนะ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานตามระบบการส่งเสริมการเกษตรได้อย่างยั่งยืน

สำนักงานอำเภอพยุห์

สิงหาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทสรุปผู้บริหาร	๔
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลโครงการ	๕
ส่วนที่ ๒ การจัดการข้อมูลเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนโครงการ	๘
ส่วนที่ ๓ แผน ผลการขับเคลื่อนโครงการตามระบบส่งเสริมการเกษตร	๑๑
ส่วนที่ ๔ ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ	๑๓
ภาคผนวก	๑๔

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์ จึงได้มีการนำระบบส่งเสริมการเกษตรมาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และพัฒนาสู่เกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) ต่อไป ในการจัดทำรายงานการนำระบบส่งเสริมการเกษตรมาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วางแผนติดตามประเมินผล เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ โดยแบ่งสายงานติดตามออกเป็นทีม จากนั้น นำผลการติดตามประเมินผลสรุปเป็นความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนงานดังกล่าว

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๑.๑ ชื่อโครงการ พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

กิจกรรม พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

๑.๒ หลักการและเหตุผล

1) ภาคการเกษตรของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ปัจจุบัน ภาคการเกษตรของไทยต้องเผชิญปัญหาและความท้าทายนานัปการ เช่น การขาดความรู้ของเกษตรกร ผลผลิต ล้นตลาด ต้นทุนการผลิตสูง การขาดแคลนน้ำสลับกับปัญหาอุทกภัย ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม เนื่องจากการใช้สารเคมีในภาคเกษตร และการเติบโตของเมือง ปัญหาการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตร การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนโครงสร้างประชากรที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และความท้าทายจากภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การกีดกันทางการค้าที่รุนแรงขึ้น การเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตร และความเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก ปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขัน ความยากจนของเกษตรกรรายย่อยและนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในที่สุด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีนโยบายปฏิรูปการเกษตรของประเทศไทย เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ ที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนา ทั้งประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการเกษตร และประโยชน์เพื่อเกษตรกร ที่จะได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป โดย ปี 2555 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เป็นนโยบายที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะต้องดำเนินการ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการตามนโยบายมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรทุกคนได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรที่มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ด้านการเกษตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยมีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพการเกษตร จึงได้กำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึง บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงและการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม และถือเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเกษตรกร

2) กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในเรื่องการดูแลลูกหลานของเกษตรกร โดยการพัฒนาและสร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่เกษตรยุคใหม่ ผลิตเกษตรกรและชาวนารุ่นใหม่ให้เรียนรู้เรื่องเทคโนโลยี การใช้เครื่องมือ การบริหารจัดการและขับเคลื่อนชุมชน โดยมุ่งหวังให้คนรุ่นใหม่จบภาคการเกษตร มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเกษตรทั้งระบบ เพื่อความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร การพึ่งพาตนเอง และการแข่งขันทางการค้าในอนาคต นอกจากนี้ ความสามารถของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่หันมาทำการเกษตรด้วย

เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนจาก “ทำมากได้น้อย” เป็น “ทำน้อยได้มาก” สอดคล้องกับโมเดล “Thailand 4.0” ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) และการเกษตรแม่นยำสูง (Precision Farming) มีการใช้วิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดเป็น กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech) ซึ่งเป็น platform ในการสร้าง New Startups ด้านเทคโนโลยีการเกษตร การเปลี่ยนสินค้าเกษตรให้เป็นอาหารสุขภาพหรือผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มีมูลค่าสูง ตลอดจนการใช้ ICT เพื่อการพัฒนา Digital Market ทั้งนี้ Young Smart Farmer จำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และได้รับการสนับสนุนและพัฒนาจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา รวมถึงองค์กรอิสระต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

3) สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ ได้ดำเนินงานสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่มาตั้งแต่ ปี 2551 มุ่งเน้นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเป็นรายบุคคลในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการธุรกิจ และการใช้ระบบสารสนเทศ ต่อมาในปี 2557 มีการดำเนินงานตามนโยบายพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ซึ่งมีการแบ่งช่วงอายุของกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ อายุ 17 – 45 ปี จึงยกระดับการพัฒนาเกษตรกร รุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย โดยให้เกษตรกรเป็น “ศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง” และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความสามารถด้านการเกษตร ทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด จนเป็นเกษตรกรมืออาชีพที่เป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่น และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกกระดับ ขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง และดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้ชุมชนเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานการเกษตรได้

1.3 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้ยกระดับเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด
- 2) เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่ม Smart Farmer

1.4 เป้าหมาย

เกษตรกรเป็น Smart Farmer จำนวน 20 ราย

1.5 สถานที่ดำเนินการ

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ จังหวัดศรีสะเกษ

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เชิงปริมาณ

- 1) จัดเวทีประเมินศักยภาพและจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) 2 ครั้ง
- 2) เกษตรกรผ่านการจัดเวทีประเมินศักยภาพตามโครงการฯ 20 ราย

เชิงคุณภาพ

1) เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) คือผู้ประกอบการที่มี การใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างทันสมัย มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

1.7 แผนปฏิบัติงาน การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer)

กิจกรรม	ปริมาณงาน (หน่วย)	แผนปฏิบัติงาน/งบประมาณ (บาท)							
		คุณภาพพันธ์				มีนาคม - ก.ย.62			
		1	2	3	4	1	2	3	4
1.กำหนดการดำเนินงาน	1 ครั้ง								
2.จัดหาวัสดุอุปกรณ์	1 ครั้ง	1,000							
3.จัดเวทีที่ 1	20 คน		3,500						
4.ติดตามการดำเนินงาน	20 คน		←→						
5.จัดเวทีที่ 2	20 คน			3,500					
6.ติดตามการดำเนินงาน	20 คน				←				→

1.8 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 100 ยกกระดับเป็น Smart Farmer (20 ราย)

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

1) เกษตรกรนำแผนการพัฒนาศักยภาพรายบุคคล และแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของตนเองได้ มีการวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพื้นที่และสินค้า ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี มุ่งสู่การเป็น Smart Product

ส่วนที่ ๒

การจัดการข้อมูลเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนโครงการ

๒.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

คำว่า พยุห์ มาจากตำนานที่เล่าต่อกันมาว่า บ้านพยุห์เป็นหมู่บ้านเก่าแก่มีการปรากฏหลักฐานสมัยกรุงศรีอยุธยา ในประมาณ พ.ศ.๒๒๕๐ มีการอพยพมาจากถิ่นต่าง ๆ มาตั้งหลักฐานเป็นหมู่บ้าน จากชาวลาวเวียงจันทร์ ชาวส่วย ชาวเยอ และผู้มีเข้ามาอยู่ใหม่จากบ้านควนใหญ่ อ.วังหิน บ้านกล้วยกว้าง

อ.ห้วยทับทัน จ.ศรีสะเกษ และบ้านลำตวน อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี

เมื่อมาตั้งเป็นหมู่บ้านรวมกันครั้งแรก ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า "บ้านสระเกษ" การตั้งชื่อบ้านสระเกษ สาเหตุเพราะด้านทิศตะวันออกของหมู่บ้านมีสระใหญ่ริมสระมีต้นเกษ (ต้นไม้ชนิดหนึ่งมีใบคล้ายกับใบเตย มีหนามแหลม มีดอกเป็นปลี เรียกว่าต้นดอกเกษ) ขึ้นอยู่มากริมสระใหญ่มีป่าไม้หลากหลายเป็นป่าไผ่ซึ่งมีอยู่หนาแน่นมาก ในการปกครองบ้านพยุห์เดิมมีผู้นำหมู่บ้านปรากฏชื่อ พระประทุมหลวงชำนาญจำปา ซึ่งเป็นตระกูล "ศรีคราม" ขุนเพ็ญพยุห์เขต กำนันภู พากเพียร

สาเหตุที่ได้รับการเปลี่ยนชื่อจากบ้านสระเกษ มาเป็นบ้านพยุห์นั้น จากคำบอกเล่าของ นายสาย ศรีคราม เล่าว่า ปู่ ยา ตา ยาย ได้เล่าสืบต่อกันมาว่า วันหนึ่งในพลบค่ำ ได้เกิดฝนตกหนัก เกิดลมแรง (พายุ) กระจหน้าจนถึงเที่ยงคืน พอรุ่งเช้าชาวบ้านพากันไปจับปลาที่หนองน้ำด้านทิศตะวันออกของหมู่บ้าน (อยู่ทางทิศตะวันออกของวัดบ้านพยุห์มิ่งคลรัตนาธรรม) พบกอไผ่ขนาดใหญ่ถูกลมพัดจนโค่นมาตกอยู่กลางหนองน้ำ ชาวบ้านจึงพากันเรียกหนองน้ำนี้ว่า "หนองพายุ" ต่อมาชาวบ้านสระเกษได้ประชุมกันตั้งชื่อหมู่บ้านใหม่จากบ้านสระเกษเป็น "บ้านพยุ" คนเก่าแก่เรียกว่า "บ้านขะยุ"

ต่อมาเพี้ยนเป็นบ้าน "พยุห์" ซึ่งแปลว่า "การขบวนทัพ เหล่าทัพ การเคลื่อนทัพ" อนึ่ง บางท่านสันนิษฐานว่าพื้นที่แห่งนี้ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงใช้เป็นที่พักทัพ เมื่อคราวยกทัพไปปราบเขมร(พระอุทัยราชา) จึงได้ชื่อว่า "พยุห์"

เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๓๗ ทางราชการได้ประกาศจัดตั้ง "กิ่งอำเภอพยุห์" แยกออกจากอำเภอเมืองศรีสะเกษ มีที่ว่าการกิ่งอำเภอชั่วคราว ตั้งอยู่ที่บ้านพยุห์ ม.๑ ต.พยุห์ โดยมีนายชูศักดิ์ อุปนนท์ เป็นปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอคนแรก ต่อมาได้ย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งที่บ้านหนองหว้า ม.๒ ต.พยุห์ ซึ่งเป็นที่ตั้งปัจจุบันนี้

และเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ กิ่งอำเภอพยุห์ได้รับการยกฐานะเป็น "อำเภอพยุห์" โดยมีนายพรรคพล วงศ์เพ็ญ เป็นนายอำเภอคนแรก

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑.อาชีพหลัก ได้แก่	ทำนา
๒.อาชีพเสริม ได้แก่	รับจ้าง และปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยว
๓.จำนวนธนาคาร	มี ๑ แห่ง ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
๔.จำนวนห้างสรรพสินค้า	มี ๑ แห่ง ได้แก่ ห้างเทสโก้ โลตัส เอ็กเพรส

ด้านสังคม

โรงเรียนมัธยม ได้แก่	๑.โรงเรียนพยุหวิทยา ๒.โรงเรียนโนนเพ็ญวิทยาคม
โรงพยาบาล	๑ แห่ง สถานีอนามัย ๕ แห่ง

ด้านประชากร

๑.จำนวนประชากรทั้งสิ้น	รวม ๓๕,๙๗๘ คน
๒.จำนวนประชากรชาย	รวม ๑๗,๗๙๔ คน
๓.จำนวนประชากรหญิง	รวม ๑๘,๑๘๔ คน
๔.ความหนาแน่นของประชากร	ในเขตเทศบาล ๖๒๔.๗๒ คน/ตร.กม. นอกเขตเทศบาล ๑๕๕.๙๕ คน/ตร.กม.

ด้านการคมนาคม

ทางบก

- รถยนต์ ทางหลวงแผ่นดิน

หมายเลข ๒๒๑,๒๑๑๑

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์อยู่ห่างจากตัวจังหวัดศรีสะเกษ ๒๔ กิโลเมตร

ด้านการเกษตร และอุตสาหกรรม

๑.ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่	ข้าว หอมแดง กระเทียม พริก
๒.ชื่อแหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ (แม่น้ำ/บึง/คลอง)	ห้วยทา ห้วยแฮด
๓.โรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่	โรงสีข้าว ม.๓ ต.พยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ โรงสีข้าว ม.๑ ต.พยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอพยุห์ตั้งอยู่ทางตอนกลางของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

- **ทิศเหนือ** ติดต่อกับอำเภอเมืองศรีสะเกษ
- **ทิศตะวันออก** ติดต่อกับอำเภอน้ำเกลี้ยง
- **ทิศใต้** ติดต่อกับอำเภอศรีรัตนะและอำเภอไพรบึง
- **ทิศตะวันตก** ติดต่อกับอำเภอวังหิน

๒.๒ ข้อมูลที่ใช้เพื่อการสื่อสาร ประสานงาน และบูรณาการ

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะมีการจัดการข้อมูลในการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer เพื่อช่วยสนับสนุนการทำงานโดยแบ่งเป็นการจัดทำข้อมูลทำเนียบอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน และการจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร ดังนี้

๑) การจัดทำข้อมูลทำเนียบอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน และเกษตรกรหมู่บ้านทั้งในระดับตำบลและอำเภอเพื่อใช้ในการติดต่อประสานงาน ตลอดจนการสร้างเครือข่ายการดำเนินงาน มีการจัดเก็บข้อมูลชื่อ-นามสกุล, ที่อยู่, เบอร์โทรศัพท์, อีเมลล์, แล้วนำไปจัดทำให้เป็นสารสนเทศ เพื่อให้สะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้งาน

๒) การจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศระดับตำบลและระดับอำเภอ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลด้านการเกษตรของหน่วยงาน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการให้ข้อมูลต่อผู้มารับบริการและเป็นพื้นฐานการพัฒนาเกษตรกร เนื้อหาประกอบด้วย ข้อมูลด้านสถาบันเกษตรกร/ข้อมูลด้านอารักขาพืช/ข้อมูลด้านการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ/ข้อมูลด้านการจัดการองค์ความรู้ KM และ โครงการที่สำคัญ โดยมีข้อมูลสารสนเทศในระบบส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร และข้อมูลการปลูกพืชต่างๆ

๒.๓ หลักเกณฑ์ที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ ดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer โดยใช้หลักเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วย

- ๑) มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่
- ๒) มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการได้
- ๓) มีความรู้และเข้าใจในการบริหารจัดการผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)
- ๔) มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค
- ๕) มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม
- ๖) มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

๒.๔ ข้อมูลวิชาการด้านการเกษตรที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะมีการนำวิชาการที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการดำเนินงานพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ดังนี้

- ๑) ด้านการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล Individual Farm Production Plan (IFPP) ซึ่งเป็นแผนธุรกิจเกษตรอย่างง่ายที่จะเป็นการบ่งบอกถึงขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรทั้งหมด

๒) ด้านหลักและวิธีการถ่ายทอดแบบมีส่วนร่วม วัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาตนเองให้สามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) วิชาการด้านการพัฒนาคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตระหนักถึงความปลอดภัยในการผลิตรวมทั้งความปลอดภัยของผู้บริโภคซึ่งเป็นพื้นฐานไปสู่การพัฒนาคุณภาพสินค้าสู่มาตรฐานต่างๆ ต่อไป

๔) ด้านการบันทึกข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรบันทึกข้อมูลต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการวางแผน

ส่วนที่ ๓

แผนและผลการขับเคลื่อนโครงการ

๓.๑ แผนการถ่ายทอดความรู้

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ กำหนดแผนการถ่ายทอดความรู้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ หลักและวิธีถ่ายทอดแบบมีส่วนร่วม, บทบาท Smart Farmer กับการตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค, การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer รายบุคคล และการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

ครั้งที่ ๒ การบันทึกข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด, การนำเสนอผลการปฏิบัติตามแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP), การนำเสนอผลการปฏิบัติตามแผนการผลิตรายบุคคล, การวางแผนพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรในระยะยาว, แนวทางการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาสู่ความเป็น Smart Farmer ต้นแบบ

๓.๒ แผนการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกิดต่อเป้าหมายของโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ มุ่งเน้นให้เกษตรกรพัฒนาสู่ Smart Farmer จึงมีแผนการสนับสนุนเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังนี้

๑) ด้านวิชาการ โดยได้กำหนดแผนการถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวข้องแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะให้แก่เกษตรกร

๒) ด้านเทคโนโลยี สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ ได้นำระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรอิเล็กทรอนิกส์ (Farm book) มาใช้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๓) โครงการของสำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ ได้แก่ โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์

๓.๓ การติดตามนิเทศงานของโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ ใช้การนิเทศงานเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน และกระตุ้นเร่งรัด พร้อมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เพื่อให้งานโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีผลการนิเทศงานเพื่อขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ดังนี้

๑) วัตถุประสงค์ของการนิเทศงาน

๑.๑) เพื่อขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

๑.๒) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของเกษตรกรตำบล ให้เกิดความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะ และการสร้างเครือข่ายการดำเนินงาน

๑.๓) เพื่อกระตุ้นและเร่งรัดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

๒) ประเด็นการนิเทศงาน โดยกำหนดให้มีประเด็นการนิเทศงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ดังนี้

๒.๑) การขับเคลื่อนงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

๒.๒) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน

๓.๔ แผนการติดตามและเยี่ยมเยียนเพื่อขับเคลื่อนโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ กำหนดออกนิเทศเดือนละ ๒ ครั้ง คือ สัปดาห์ที่ ๑ และ ๓ ของเดือน โดยเกษตรกรอำเภอและเกษตรกรตำบลจะร่วมกันวิเคราะห์ สรุปความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงาน เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา และช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ และช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ และรายงานผลการนิเทศ ในการประชุมประจำเดือน

ส่วนที่ ๔

ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและสรุปผลการดำเนินงาน โดยมีการวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรค ในการดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer เพื่อใช้เป็นข้อมูลในพัฒนาการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป ตามรายละเอียดดังนี้

ประเด็นการดำเนินงาน	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer	เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอมีความรู้ และทักษะด้านการปฏิบัติงานพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer แตกต่างกันไปมาก จึงมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับงานดังกล่าว	มีการกำหนดหลักสูตรเพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่ก่อนดำเนินงานเพื่อเพิ่มศักยภาพให้เจ้าหน้าที่
	เจ้าหน้าที่มีภารกิจที่สำคัญและเร่งด่วน ส่งผลต่อโอกาสในการเยี่ยมเยือนเกษตรกร เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรพัฒนาสู่ Smart Farmer	๑.ปรับแผนการเยี่ยมเยือนให้สอดคล้องกับตารางการจัดกิจกรรม ๒.บูรณาการการทำงานเพื่อให้เกิดงานหลายงานในการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้ง

ภาคผนวก

๑. รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

สรุปรายชื่อเกษตรกรเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปี ๒๕๖๒
อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่				สถานะการ ประเมิน
		บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
๑	นายพิพัฒน์พงษ์ คำผิง	๙๘	๑๔	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	DSF
๒	นายชนากร แก้วปักษา	๑๐๕	๑๐	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	SF
๓	นายสุเทพ ศรีสำโรง	๒๐	๓	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	DSF
๔	นายวิเชียร ดาวสุข	๓๒๙	๑	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	DSF
๕	นางสุภาพรรณ คณาญาติ	๑๗๘	๒๐	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	SF
๖	นายจักรพงษ์ อ่อนสังข์	๑๑๓	๙	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	DSF
๗	นายอุดมศักดิ์ ธนวาที	๒๐๘	๑๙	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	DSF
๘	นางสาวไพลิน เวียงจันทร์	๒๐	๑๒	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	DSF
๙	นายชรงค์ชัย นาคานาคา	๔๕	๑๖	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	SF
๑๐	นางนาคแก้ว พูลแก้ว	๑๙๖	๒	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	DSF
๑๑	นายวีไล จันทรแพง	๖๐/๒	๙	พยุห์	พยุห์	SF
๑๒	นางพิมพ์ วิเชียรรมย์	๔๗	๙	พยุห์	พยุห์	DSF
๑๓	นางแสง รজনัย	๑๐๔	๙	พยุห์	พยุห์	SF
๑๔	นายวิเชียร พรหมมา	๓๕	๙	พยุห์	พยุห์	SF
๑๕	นายประจักษ์ จันทรโสภา	๖๐	๙	พยุห์	พยุห์	SF
๑๖	นางพรรณิ พรหมาย	๓๔	๙	พยุห์	พยุห์	SF
๑๗	นางผอง โสรส	๖๐/๓	๙	พยุห์	พยุห์	SF
๑๘	นางเล็ง ศรีคราม	๖๐/๔	๙	พยุห์	พยุห์	SF
๑๙	นางพัดี ดีบุตร	๕๓	๙	พยุห์	พยุห์	SF
๒๐	นางคำนึ่ง คุดดวง	๕๕	๙	พยุห์	พยุห์	SF
๒๑	นางทองใส สีเสาร์	๘๖	๙	พยุห์	พยุห์	SF

๒. รายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

กิจกรรม พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

๒.๑ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๒๑ คน เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของเกษตรกรเป้าหมาย

๒.๒ ผลการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

ประเมินครั้งที่ ๑ เวทีที่ ๑ การวิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำแผนศักยภาพรายบุคคล เกษตรกร ๒๑ ราย ผลการประเมิน ดังนี้

Developing Smart Farmer	๘ ราย
Smart Farmer	๑๓ ราย
Smart Farmer Model	- ราย

ประเมินครั้งที่ ๒ เวทีที่ ๒ การวิเคราะห์ศักยภาพตามแผนพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer เกษตรกร ๒๑ ราย ผลการพัฒนาศักยภาพ ดังนี้

Developing Smart Farmer	- ราย
Smart Farmer	๒๑ ราย
Smart Farmer Model	- ราย

ภาพกิจกรรม

จัดเวทีพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

